TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta perjantai 03.10.2025 klo 11.00 / E 57/2025 vp / Lausuntopyyntö

Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: EU:n startup- ja scaleup -strategia

Komissio antoi tiedonannon EU:n startup- ja scaleup –strategiasta (COM(2025) 270 final) 28.5.2025. Strategia pohjautuu komission aiemmille toimille liiketoimintaympäristön parantamiseksi ja tarkentuu erityisesti Euroopan sisämarkkinoiden kehittämiseen.

Hallitusohjelman tavoitteena on luoda Suomeen edellytykset maailman parhaan startup- ja kasvuekosysteemin kehittymiselle. Suomi tukee komission laatimaa EU:n startup ja scaleup –strategiaa ja on samaa mieltä komission kanssa siitä, että innovaatiot sekä startup- ja kasvuyritykset ovat tärkeitä Euroopan globaalille kilpailukyvylle. Myös Kilpailu- ja kuluttajavirasto jakaa komission ja Suomen näkemykset.

Startup- ja scaleup -yritykset vaikuttavat merkittävästi perinteisten elinkeinojen ja toimialojen uudistumiseen. Tämän vuoksi Suomi pitää perusteltuna, että EU:n toimenpiteissä huomioidaan erityisesti aloittavien ja kasvuvaiheessa olevien yritysten erityispiirteet. Suomen mukaan jatkotyössä tulee huomioida eurooppalaisten startup-yritysten tunnistetut perushaasteet; innovaatioiden kaupallistaminen ja skaalaaminen. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tärkeänä keskittymistä näihin samoihin perushaasteisiin.

Suomen kanta on, että ensisijaisena päämääränä tulee olla EU:n sisämarkkinoiden vahvistaminen. Tähän kuuluu suotuisamman innovaatio-, liiketoiminta - ja sääntely-ympäristön luominen startup- ja scaleup -yrityksille. Suomi painottaa, että tehokas kilpailu- ja yrityskauppasääntöjen täytäntöönpano sekä selkeät ja ennustettavat säännöt turvaavat toimivaa kilpailua ja kannustavat yrityksiä innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto jakaa nämä käsitykset ja työskentelee päivittäin paremman kilpailu- yrityskauppasääntelyn soveltamisen toteutumiseksi.

Suomen käsitys on, että sääntelyn innovaatiomyönteisyys on kilpailukykytekijä, jolla voidaan aikaansaada kannusteita ja edellytyksiä innovaatiotoiminnalle sekä edistää uusien ratkaisujen pääsyä markkinoille. Innovaatiot tulisi ottaa huomioon säädösvalmistelun eri vaiheissa nykyistä paremmin. Suomi nostaa esiin, että erityisesti uusien teknologioiden sääntelyn tarkkaan harkintaan tulisi kiinnittää huomiota sekä eritoten mahdollisten sääntelyesteiden välttämiseen innovaatioherkillä aloilla. Kilpailu- ja kuluttajavirasto tukee Suomen kantaa uusien teknologioiden sääntelyn tarkasta harkinnasta.

Suomi kannattaa komission tavoitteita parantaa EU:n ja jäsenmaiden edellytyksiä arvioida nykyistä systemaattisemmin sääntelyn vaikutuksia innovaatiotoimintaan ja käyttää hyväksi sääntelyn testiympäristöjä

tarkoituksenmukaisesti innovaatiotoiminnan myötävaikuttamiseen. Mahdollinen uusi sääntely (innovaatiosäädös) tulee saattaa mahdollisimman yhteensopivaksi myös 'yhteentoimiva Eurooppa' -säädöksen mekanismien kanssa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto suhtautuu myönteisesti sääntelyn testiympäristöjen hyödyntämiseen, kunhan ne eivät toimi savuverhona kilpailun rajoituksille.

Standardoinnilla on merkittävä rooli kilpailukyvyn parantamisessa ja innovaatioiden lisäämisessä. Suomi pitää tärkeänä sidosryhmien, kuten startup- ja pk-yritysten, kansalaisyhteiskunnan ja tiedemaailman laajaa osallistumista standardointiin. Suomi pitää myös tärkeänä EU:n aseman vahvistamista kansainvälisessä standardoinnissa. Suomi kannattaa eurooppalaisen standardointijärjestelmän ja erityisesti harmonisoitujen standardien laadintaprosessin kehittämistä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston mukaan standardeilla on merkittävä osa innovoinnissa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto osallistuu standardointityöhön standardointilautakunnan jäsenyyden kautta.

Suomen mukaan tekoälyratkaisut, suurteho- ja kvanttilaskenta, siruteknologia sekä 6G-teknologia ovat keskeisiä murrosteknologioita, joihin tulisi kohdistaa tulevaa rahoitusta. EU:n rahoituksella tulisi myös vahvistaa EU:n globaalia johtajuutta kierto- ja biotaloudessa sekä biopohjaisissa ratkaisuissa. (EJ 2/2025 vp). Kilpailu- ja kuluttajavirasto tukee Suomen kantoja, kunhan rahoitus ei vääristä kilpailua markkinoilla. Julkista rahoitusta tulisi antaa tasapuolisin ehdoin ilman, että mitään tahoa syrjitään tai suositaan perusteetta ja siten, ettei se syrjäytä yksityistä rahoitusta.

Suomi korostaa, että InvestEU:n kaltaista rahoitusmallia hyödynnettäisiin nykyistä laajemmin pääomasijoituksiin, jotka kohdistuisivat alkaviin- ja skaalausvaiheen yrityksiin. Näin vahvistettaisiin yritysten riskirahoituksen saatavuutta innovaatioiden kehittämiseksi ja kasvun aikaansaamiseksi. (EJ 2/2025 vp). Kilpailu- ja kuluttajavirasto tukee Suomen kantaa, kunhan rahoitus ei vääristä kilpailua markkinoilla. Julkista rahoitusta tulisi antaa tasapuolisin ehdoin ilman, että mitään tahoa syrjitään tai suositaan perusteetta ja siten, ettei se syrjäytä yksityistä rahoitusta.

Lähtökohtaisesti valtiontuet tulisi kohdentaa markkinoiden toimintapuutteisiin vähiten kilpailua vääristävällä tavalla. Näin säilytetään yritysten tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää myös tärkeänä, etteivät valtiontuet vääristä kilpailua sisämarkkinoilla.

Suomi kannattaa strategiassa esitettyä tarvetta startupien ja vakiintuneiden yritysten väliselle yhteistyölle. Sen katsotaan olevan tärkeässä asemassa eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn parantamiseksi nopeasti muuttuvilla globaaleilla markkinoilla. Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa, ettei yritysten välinen yhteistyö saa kuitenkaan johtaa kilpailun rajoittamiseen.

Suomi kannattaa komission tavoitetta lisätä innovatiivisia julkisia hankintoja EU:ssa. Tämä edellyttää hankintojen osaamisen ja menettelytapojen kehittämistä sekä strategista johtamista. Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa, että julkisissa hankinnoissa tulee noudattaa asianmukaista julkisia hankintoja koskevaa sääntelyä.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa kootusti, että edellä mainitut kilpailunäkökohdat osaltaan edesauttavat strategian onnistumista tavoitteessaan sen sijaan, että ne vain rajoittaisivat sitä.

Kirsi Leivo
pääjohtaja

Jarkko Vuorinen
johtava asiantuntija

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**

Sähköisesti allekirjoitettu - Elektroniskt underskriven - Digitally signed
Vuorinen Jarkko, Vaikutusarviointi 1, 01.10.2025 10:22
Leivo Kirsi, pääjohtaja, 01.10.2025 12:05